

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Cofnodion cyfarfod **Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru** a gynhaliwyd **ddydd Llun 15 Ebrill 2024** yn rhithwir trwy **Zoom**. Dechreuodd y cyfarfod am **09.30 o'r gloch**.

Cynghorydd

Dylan Rees (Cadeirydd)
Bryan Apsley
Marion Bateman
Carol Beard
Tina Claydon
Sharon Doleman
Jeff Evans
Chrissy Gee
Alan Hughes
Chris Hughes
Gareth R Jones
Marc Jones
Gwynfor Owen
Beverley Parry-Jones
Arwyn Herald Roberts
Austin Roberts
Gareth A Roberts
Paul Rogers (o 09:39)
Gareth Sandilands
Dale Selvester
Rob Triggs
Michelle Walker
Marc Young

Yn Cynrychioli

Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir Ddinbych

Hefyd yn bresennol:

Dawn Docx
Stewart Forshaw
Helen MacArthur
Justin Evans
Dafydd Edwards
Gareth Owens
Tracey Williams
George Jones
Lisa Allington

Prif Swyddog Tân (PST)
Dirprwy Brif Swyddog Tân (DBST)
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (PSTC)
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (PSTC)
Trysorydd
Clerc a Swyddog Monitro
Pennaeth Cyfathrebu Corfforaethol
Gwasanaethau Cyfieithu Atebol
Gwasanaethau Aelodau

1 YMDDIHEURIADAU

Cynghorydd

Paul Cunningham (Dirprwy
Gadeirydd)
John Brynmor Hughes
John Ifan Jones

Yn Cynrychioli

Cyngor Sir y Fflint

Cyngor Gwynedd
Cyngor Sir Ynys Môn

ABSENNOL

Cynghorydd

Yn Cynrychioli

Cynigiwyd a derbyniwyd yr ymddiheuriadau uchod.

Gofynnodd y Cadeirydd am funud o dawelwch er cof am Rob Outram, Dirprwy Bennaeth y Fflyd a Pheirianeg, a fu farw'n sydyn ar 3 Ebrill 2024. Cadarnhaodd y Cadeirydd fod cerdyn o gydymdeimlad wedi'i anfon ar ran yr Awdurdod ac y byddai ef yn mynychu'r angladd hefyd.

2 DATGANIADAU BUDDIANT

2.1 Nid oedd datganiadau o fuddiant.

3 HYSBYSIAD O FATERION BRYD

3.1 Ni dderbyniwyd unrhyw rybudd o faterion bryd.

4 COFNODION CYFARFOD YR AWDURDOD TÂN AC ACHUB A GYNHALIWDYD AR 22 IONAWR 2024

4.1 Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) a gynhaliwyd ar 22 Ionawr 2024 i'w cymeradwyo.

4.2 Nodwyd bod y Cynghorydd Carol Beard wedi bod yn bresennol yn y cyfarfod ac nad oedd wedi cynnig ymddiheuriad, fel y nodwyd yn y cofnodion.

4.2 PENDERFYNWYD:

- i) cymeradwyo cofnodion yr Awdurdod Tân ac Achub o 22 Ionawr 2024 fel cofnod cywir a gwir o'r cyfarfodydd a gynhaliwyd, gyda'r newid a nodwyd uchod wedi'i wneud.

5 MATERION YN CODI

5.1 Nid oedd angen trafod unrhyw faterion yn codi.

6 ADRODDIAD Y CADEIRYDD

6.1 Nodwyd bod papur ysgrifenedig wedi'i roi i'r Aelodau er mwyn rhoi gwybod iddynt am y cyfarfodydd a'r digwyddiadau a fynychwyd gan

Gadeirydd a Dirprwy Gadeirydd yr Awdurdod yn rhinwedd swyddogol
eu swyddi rhwng mis Ionawr 2024 a mis Mawrth 2024.

6.2 Nododd y Cadeirydd fod sawl cyfarfod wedi eu cynnal gyda Hannah Blythyn, y Dirprwy Weinidog Partneriaeth Gymdeithasol, yn ystod y chwarter diwethaf. Fodd bynnag, yn dilyn penodi Vaughan Gething yn Brif Weinidog Cymru, trosglwyddwyd y cyfrifoldeb dros Dân ac Achub i Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol, Tai a Chynllunio, Julie James.

6.3 **PENDERFYNWYD:**

i) Nodi'r wybodaeth a ddarperir yn y papur.

7 ADOLYGIAD DIWYLLIANNOL ANNIBYNNOL

7.1 Cyflwynodd y PST bapur yr Adolygiad Diwylliannol Annibynnol er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am daith ddiwylliannol Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) a'r cynnydd tuag at gomisiynu Adolygiad Diwylliannol Annibynnol. Roedd hyn yn dilyn y diweddariad llafar a roddwyd eisoes mewn cyfarfod blaenorol.

7.2 Gofynnodd un Aelod sut y gallai Aelodau fod yn rhan o'r Adolygiad Annibynnol ac ymatebodd y PST drwy ddweud, er bod y papur hwn yn hysbysiad swyddogol o'r adolygiad, byddai diweddariadau rheolaidd yn cael eu rhoi a byddai briff ffurfiol yn cael ei rannu yng nghyfarfod llawn yr Awdurdod ym mis Hydref 2024.

7.3 Mynegwyd pryder ynghylch costau posibl yr adolygiad. Teimlwyd bod llawer o waith eisoes wedi'i wneud o ran diwylliant yn y Gwasanaeth a'u bod yn symud i'r cyfeiriad cywir. Gofynnwyd felly a allai Julie James wrthdroi'r penderfyniad hwn. Cadarnhaodd y PST fod rheoli costau yn flaenoriaeth ac y byddai sgysiau'n cael eu cynnal gyda Julie James yn y Fforwm Partneriaeth Gymdeithasol ar 8 Mai, gyda'r PST a'r Cadeirydd yn bresennol, er mwyn deall ei safbwynt ar y mater.

7.4 Tynnodd y Cadeirydd sylw'r Aelodau at ran o'r papur oedd yn nodi y byddai'r adolygiad yn cael ei gyfyngu i brofiadau o fewn amserlen benodol, nad oedd wedi'i chytuno eto.

7.5 Teimlai un Aelod y dylai Undeb y Brigadau Tân fod yn rhan fawr o'r adolygiad hwn fel rhan o ymrwymiad y Gwasanaeth i weithio'n agosach gyda nhw. Ar y pwynt hwn, nododd y Cadeirydd fod Cadeirydd ac Ysgrifennydd Undeb y Brigadau Tân wedi rhoi'r gorau i'w swyddi ers cyfarfod diwethaf yr Awdurdod Tân ac Achub a'u bod yn disgwyl cadarnhad ffurfiol o ran y Cadeirydd a'r Ysgrifennydd newydd. Cadarnhaodd y PST y byddai cyfranogiad pob Undeb yn cael ei geisio yn ystod y broses hon.

7.6 Gofynnodd un Aelod a oedd rhesymeg y tu ôl i osod amserlen ar gyfer yr adolygiad gan eu bod yn pryderu efallai na fyddai rhai lleisiau'n cael eu clywed o ganlyniad. Ymatebodd y PST drwy ddweud bod systemau mewnol ar waith i ymdrin â materion hanesyddol, ond y byddai unrhyw beth hanesyddol sy'n parhau yn cael ei gynnwys yn yr adolygiad.

7.7 Gofynnwyd pwy fyddai'n penodi'r Adolygydd Annibynnol ac ymatebodd y PST drwy ddweud mai'r ddau Awdurdod Tân fyddai'n penderfynu. Fodd bynnag, roedd Llywodraeth Cymru wedi nodi na ddylai fod yn rhywun sydd ag unrhyw gysylltiad presennol neu flaenorol â'r naill wasanaeth na'r llall. Teimlai un Aelod ei bod hefyd yn bwysig bod y sawl sy'n cael ei benodi neu ei phenodi hefyd yn meddu ar brofiad o'r Gwasanaethau Brys er mwyn cyflawni'r briff yn effeithiol.

7.8 **PENDERFYNWYD:**

i) Nodi cynnwys y papur; a

ii) chymeradwyo, mewn egwyddor, creu cronfa wrth gefn i ariannu'r adolygiad annibynnol a'r rolau ategol o fewn y Gwasanaeth.

8 DIWEDDARIAD AR YR ADOLYGIAD O'R DDARPARIAETH FRYS

8.1 Cyflwynodd DBST Forshaw ddiweddariad ar yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y cynnydd sy'n cael ei wneud gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen newydd yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys, a sefydlwyd mewn ymateb i'r penderfyniad a wnaed gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2023 i ddatblygu opsiwn parhaol newydd ar gyfer darpariaeth frys ledled Gogledd Cymru.

8.2 Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith fod y materion a arweiniodd at yr adolygiad hwn yn parhau a bod angen eu datrys.

8.3 Gofynnwyd a oedd unrhyw gynnydd wedi'i wneud yn y maes hwn a chadarnhaodd y DBST fod dulliau gweithredu gwasanaethau tân ac achub eraill wedi cael eu hystyried a bod y Gweithgor wedi llunio nifer o syniadau o ganlyniad i hynny. Roedd y rhain wrthi'n cael eu mireinio a'r gobaiith oedd y byddai opsiwn ymarferol ar gael i'w gyflwyno i'r Aelodau yng nghyfarfod llawn yr Awdurdod ym mis Gorffennaf.

8.4 Nodwyd bod y Grŵp Gorchwyl a Gorffen wedi bod yn cyfarfod mewn gwahanol leoliadau a gofynnwyd a oeddent wedi cyfarfod yn Ne Gwynedd eto, gan fod yr ardal hon yn un o'r ardaloedd sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. Ymatebodd y DBST gan ddweud y byddai'n sicrhau bod yr wybodaeth hon yn cael ei rhannu gyda'r Aelodau.

- 8.5 Gofynnodd un Aelod sawl opsiwn oedd yn cael eu datblygu i'w cyflwyno i'r Awdurdod a dywedodd y DBST mai'r gobaiith oedd cynnig un opsiwn ymarferol nad oedd yn ei hanfod yn rhy wahanol i'r hyn a gyflwynwyd i'r Awdurdod yn flaenorol. Pe bai yn wahanol iawn i'r hyn a gyflwynwyd yn flaenorol, mae'n bosibl y byddai angen cynnal ymgynghoriad cyhoeddus pellach.
- 8.6 Nododd y PST fod Canolbarth a Gorllewin Cymru yn cynnal adolygiad o'r ddarpariaeth frys ar hyn o bryd er mwyn mynd i'r afael â'r ardaloedd daearyddol nad oeddent yn gallu darparu sicrwydd o ran darpariaeth frys ar eu cyfer. Rhwng y ddau wasanaeth, roedd hyn yn amlwg yn broblem ehangach gan fod ardal sylweddol o Gymru, rhyngddynt, heb sicrwydd o ran darpariaeth frys.
- 8.7 Gofynnodd un Aelod pa waith oedd wedi'i wneud ymysg y swyddogion perthnasol o ran y cyllid ar gyfer yr opsiwn newydd posibl. Cadarnhaodd y PSTC MacArthur y byddai unrhyw opsiwn a fyddai'n cael ei gynnig yn dod o fewn y cyllid sydd ar gael.
- 8.8 Nododd y DBST hefyd, pe bai'r opsiwn a gyflwynwyd ym mis Gorffennaf yn cael ei dderbyn gan yr Awdurdod, efallai y byddai'n bosibl ei roi ar waith yn barod ar gyfer dechrau'r flwyddyn ariannol newydd, ac y gellid felly gosod y gyllideb gyda hynny mewn golwg.

8.9 **PENDERFYNWYD:**

- i) **Nodi ymgysylltiad yr holl randdeiliaid ar Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys i gydweithio i ddatblygu opsiynau sy'n sicrhau gwelliannau i'r ddarpariaeth frys ar gyfer cymunedau Gogledd Cymru; a**
- ii) **nodi'r cynnydd a wnaed gan y Grŵp Gorchwyl a Gorffen hyd yn hyn.**

9 STRATEGAETH CYDRADDOLDEB, AMRYWIAETH A CHYNHWYSIANT 2024-2029

- 9.1 Cyflwynodd y DBST Forshaw y Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant 2024-2029 arfaethedig i'r Aelodau. Mae'n cyflwyno ein hymrwymadau sy'n ymwneud â chydaddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, ac yn nodi sut rydym yn bwriadu eu cyflawni.
- 9.2 Nododd y Cadeirydd fod y Panel Gweithredol eisoes wedi craffu ar y strategaeth hon, a bod y Cynghorydd Sharon Doleman wedi'i phenodi yn Hyrwyddwr Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant yr Aelodau. Diolchwyd i'r Cynghorydd Doleman am ei hymrwymiad i'r rôl.

- 9.3 Gofynnodd un Aelod sut y gellid gwella cyfathrebu er mwyn sicrhau bod yr holl Aelodau yn ymwybodol o'r gwaith gwych sy'n cael ei wneud ar draws y Gwasanaeth. Ymatebodd y DBST y byddai hyn yn rhan o gyfrifoldebau'r Hyrwyddwr Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant newydd. Roedd yr wybodaeth ddiweddaraf hefyd yn cael ei rhannu'n rheolaidd drwy'r Crynodeb Wythnosol; fodd bynnag, cydnabuwyd y gellid gwneud rhagor o waith yn y maes hwn.
- 9.4 Nododd un Aelod y gallai fod angen adolygu'r meini prawf hanfodol ym mhob un o ddisgrifiadau swyddi'r Gwasanaeth yn unol â'r Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant er mwyn sicrhau nad oedd unrhyw berson yn cael ei eithrio rhag gallu gwneud cais am resymau a allai ymwneud â nodwedd warchoddedig.
- 9.5 **PENDERFYNWYD:**
- i) **nodi cynnwys y papur; a**
 - ii) **chymeradwyo'r Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant 2024-29 arfaethedig.**

10 SIARTER TEITHIO LLESOL GOGLEDD CYMRU

- 10.1 Cyflwynodd y PSTC Evans bapur Siarter Teithio Llesol Gogledd Cymru a oedd yn nodi'r rhwymedigaethau a bennwyd yn Siarter Teithio Llesol Gogledd Cymru (y Siarter), yn ogystal â'r ystyriaethau ymarferol o ran eu gweithredu.
- 10.2 Nododd y Cadeirydd fod y Panel Gweithredol eisoes wedi craffu ar y papur hwn.
- 10.3 **PENDERFYNWYD:**
- i) **cymeradwyo cadarnhad Siarter Teithio Llesol Gogledd Cymru o dan y telerau canlynol:**
 - **Bod y Prif Swyddog Tân (PST) yn cael ei benodi i lofnodi'r Siarter ar ran yr Awdurdod;**
 - **Bod Rheolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd yn cael ei benodi'n Bwynt Cyswllt Unigol (SPoC) ar gyfer y cynllun; a**
 - **Bod PSTC Justin Evans yn adrodd i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir y Fflint a Wrecsam ar gydymffurfiaeth.**

11 ALLDRO DROS DRO 2023/24

- 11.1 Cyflwynodd y Trysorydd y papur Alldro Dros Dro 2023/24 i'r Aelodau gan roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ragolygon gwariant cyfalaf a referniw 2023/24, fel yr oedd ar 29 Chwefror 2024.
- 11.2 Nodwyd nad oedd yr Aelodau wedi craffu ar y papur hwn o'r blaen.

- 11.3 Gofynnodd un Aelod a oedd unrhyw waith craffu o ran y gwariant cyfalaf ac ymatebodd y PSTC MacArthur mai'r Gweithgor Craffu ar y Gyllideb fyddai'n gyfrifol am hyn.
- 11.4 Nodwyd bod y cyllid ar gyfer prosiect Firelink wedi'i dynnu'n ôl gan Lywodraeth Cymru. Gan fod hwn yn brosiect cenedlaethol, dywedodd y PSTC MacArthur wrth yr Aelodau ei fod yn parhau i fod yn her sylweddol i bob gwasanaeth tân ac achub. Roedd her gyfreithiol genedlaethol ar y cynnydd mewn costau hefyd wedi'i chyflwyno.
- 11.5 Gofynnodd un Aelod pa gamau oedd yn cael eu cymryd i unioni'r problemau gyda'r citiau tân. Ymatebodd y PSTC MacArthur ei bod yn bwysig bod y Gwasanaeth yn gallu darparu cit priodol i'w weithlu a bod hyn yn cael ei reoli'n ofalus ar hyn o bryd.
- 11.6 Gofynnwyd a oedd modd aildefnyddio citiau tân ac ymatebodd drwy ddweud eu bod yn cael eu harchwilio'n ofalus wrth eu golchi a chyn belled â'u bod yn dal o fewn dyddiad oes y cit, eu bod yn cael eu dyrannu eto.
- 11.7 **PENDERFYNWYD:**
- i) **nodi'r rhagamcanion alldro refeniw a chyfalaf drafft ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 fel y manylir yn eu cylch yn y papur;**
 - ii) **nodi'r risgiau sy'n gysylltiedig â chwyddiant ac â materion yn y gadwyn gyflenwi; a**
 - iii) **chymeradwyo'r defnydd o gronfeydd wrth gefn cyffredinol a rhai wedi'u clustnodi.**

12 DATGANIAD POLISI TÂL 2024/25

- 12.1 Cyflwynodd y PSTC MacArthur y Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2024/25 er mwyn hysbysu Aelodau'r Awdurdod o'u cyfrifoldebau yn deillio o Ddeddf Lleoliaeth 2011 (y Ddeddf). Tynnwyd sylw at rannau allweddol o'r papur.
- 12.2 **PENDERFYNWYD:**
- i) **nodi gofynion Deddf Lleoliaeth 2011; a**
 - ii) **chymeradwyo'r Datganiad Polisi Tâl ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25.**

13 STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS 2024-25

- 13.1 Cyflwynodd y Trysorydd Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2024-25, er mwyn cyflwyno'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys arfaethedig i'r Aelodau ar gyfer y cyfnod Ebrill 2024 – Mawrth 2025.
- 13.2 Nodwyd bod y Pwyllgor Archwilio eisoes wedi craffu ar y papur hwn.

13.3 PENDERFYNWYD:

i) cymeradwyo Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2024/25;

14 STRATEGAETH GYFALAF 2024-34

14.1 Eglurodd y PSTC MacArthur wrth yr Aelodau mai pwrpas y papur hwn oedd cyflwyno'r Strategaeth Gyfalaf arfaethedig ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2024 a Mawrth 2034, a darparu manylion ac esboniadau o'r Strategaeth arfaethedig.

14.2 PENDERFYNWYD:

i) cymeradwyo'r Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2024-2034;

15 STRATEGAETH CRONFEYDD ARIANNOL WRTH GEFN

15.1 Cyflwynodd y PSTC MacArthur fersiwn wedi'i diweddarau o'r Strategaeth Cronfeydd Ariannol wrth Gefn (y Strategaeth) i Aelodau'r Awdurdod.

15.2 Diolchodd y Cadeirydd i'r Trysorydd, PSTC MacArthur a'r Pwyllgor Archwilio am y gwaith rhagorol a wnaed mewn perthynas â'r papurau ariannol hyn.

15.3 PENDERFYNWYD:

i) Cymeradwyo'r Strategaeth Cronfeydd Ariannol wrth Gefn sydd yn Atodiad 1, fel sail i reoli'r cronfeydd defnyddiadwy sydd gan yr Awdurdod.

16 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR SAFONAU AR GYFER 2023/24

16.1 Cyflwynodd y Clerc Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau 2023/24 i'r Aelodau.

16.2 PENDERFYNWYD:

i) Nodi cynnwys adroddiad blynyddol y Pwyllgor Safonau.

16i ADOLYGIAD TREIGL O GOD YMDDYGIAD Y CYNGHORWYR

16i.1 Eglurodd y Clerc mai pwrpas y papur hwn oedd rhoi cyfle i'r Aelodau adolygu Cod Ymddygiad y Cyngorwyr (y Cod) er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i fod yn berthnasol ac yn gyfredol, yn enwedig o ystyried yr argymhellion a wnaed yn Adolygiad Penn.

16i.2 Nododd y PST ei fod yn cyfeirio at Aelodau'r Awdurdod yn hytrach na chyflogeion y Gwasanaeth.

16i.3 Gofynnodd un Aelod beth fyddai'r drefn pe bai Aelod wedi cael rhybudd gan yr heddlu ond heb gael ei gyhuddo'n swyddogol. Ymatebodd y Clerc gan ddweud, oherwydd bod rhybuddion fel arfer yn ymwneud â throseddau llai difrifol ac nad oeddent yn gyfystyr ag euogfarn droseddol, na fyddai unrhyw gyfrifoldeb ar Aelod i roi gwybod am hyn.

16i.4 Diolchodd y Cadeirydd i Aelodau'r Pwyllgor Safonau am eu gwaith trylwyr iawn.

16i.4 **PENDERFYNWYD:**

- i) **Cynnwys yr holl nodweddion gwarchoddedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 o fewn y gwaharddiad ar wahaniaethu; a**
- ii) **Diwygio'r gofyniad i adrodd ynghylch ymddygiad troseddol gan eraill i gynnwys hefyd adrodd amdanoch chi'ch hun pan fo cynghorydd yn cael euogfarn (ac eithrio hysbysiad cosb benodedig)**

17 MATERION BRYD

12.1 Nid oedd materion brys i'w hystyried..

Nodwyd y byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 15 Gorffennaf 2024.

Daeth y cyfarfod i ben: 11:19